

Consultatieverslag

“Wijziging Besluit handel in emissierechten”

1. Inleidend

Onderwerp van de consultatie

Naam : Wijziging van het Besluit handel in emissierechten in verband met de uitbreiding van gereglementeerde activiteiten die onder het emissiehandelssysteem vallen ten behoeve van het vergroten van de uitvoerbaarheid.

Type voorstel: wijzigingsregeling

Looptijd consultatie

Startdatum consultatie: 21-05-2024

Einddatum consultatie: 18-06-2024

Doel van het voorstel

De consultatie vindt plaats om burgers, bedrijven en organisaties te informeren over wetgeving in voorbereiding en om hen de gelegenheid te bieden een reactie te geven op het voorstel.

Opbrengst van de consultatie

Er zijn in totaal twaalf reacties binnengekomen.

2. Beeld van binnengekomen reacties

Een aantal reacties geven aan dat nationale invoering van ETS2 in de binnenvaart, zonder dat buurlanden meedoen, zal resulteren in een verschuiving van bunkeringen (brandstofleveringen) naar Duitsland of België, en roept daarom op om de binnenvaart enkel bij ETS2 te betrekken als buurlanden en het liefst het gehele Rijn- en Donaustroomgebied dat ook doen. Het kabinet is van mening dat de binnenvaart net als andere sectoren een bijdrage zal moeten leveren aan de Nederlandse klimaatdoelen. Voor de binnenvaart zijn er inderdaad grenseffecten te verwachten. Buurlanden hebben (nog) niet allemaal de keuze gemaakt om de binnenvaart binnen de reikwijdte van ETS2 te brengen middels de opt-in. Vanwege het internationale karakter van de binnenvaart hebben schepen de mogelijkheid om in deze buurlanden te gaan bunkeren. Het kabinet houdt in het oog of deze landen in een latere fase ook kiezen voor een opt-in voor de binnenvaart, of deze grenseffecten verminderen en wat de effecten na 2030 zijn. Bovendien zet het kabinet zich in om het ETS2 te verbreden op EU-niveau. Het kabinet heeft daarnaast voor de periode tot en met 2030 in totaal € 240 miljoen beschikbaar gesteld binnen het Klimaatfonds voor verduurzaming van de binnenvaart.

In enkele reacties wordt steun uitgesproken voor de verbreding van de reikwijdte van ETS2 en de positieve gevolgen daarvan voor de uitvoering van ETS2 en het klimaat. Daarbij wordt in twee reacties de wens uitgesproken om de glastuinbouw bij ETS2 te betrekken wegens de complexiteit voor energieleveranciers om onderscheid te maken tussen leveringen aan de glastuinbouw en andere sectoren. Het kabinet is zich bewust van de uitdagingen voor de uitvoering als de glastuinbouw wordt uitgezonderd van ETS2, zoals ook blijkt uit de uitvoeringstoets van de Nederlandse Emissieautoriteit. Uiterlijk op Prinsjesdag 2024 zal het kabinet een besluit nemen over de glastuinbouw en ETS2 en de gevolgen voor de uitvoering daarbij in overweging nemen. Als niet wordt besloten om de glastuinbouw bij ETS2 te betrekken, zal er een brief naar de Tweede Kamer worden verstuurd over de gevolgen voor de uitvoering.

Twee reacties betreffen de regeldruk voor kleinere brandstofleveranciers, waarbij wordt gewezen op het risico dat deze te groot wordt en te veel druk legt op winstmarges. Belangrijk doel voor het Kabinet bij het voorliggende Besluit is om de uitvoerbaarheid van ETS2 te vergroten. De opt-in verlaagt de regeldruk voortkomend uit monitoring en rapportage voor alle deelnemende bedrijven omdat er minder uitzonderingen hoeven te worden gehanteerd. Door de verbreding van het toepassingsbereik zullen naar verwachting ca. 35 brandstofleveranciers aanvullend als geregleerde entiteit worden aangemerkt. Het gaat hier om leveranciers aan de binnenvaart. In de EU regelgeving over het ETS2 is rekening gehouden met proportionaliteit voor kleine leveranciers

door de introductie van versimpelde administratieve regels voor monitoring, rapportage en verificatie voor kleine bedrijven. De drempelwaarde hiervoor is het leveren van brandstoffen met een cumulatieve CO₂-inhoud van minder dan 1000 ton CO₂-equivalent. Het is niet mogelijk om hier nationaal van af te wijken, dat wil zeggen een andere drempelwaarde te hanteren of aanvullende versimpelingen door te voeren.

In een enkele reactie worden zorgen geuit over de gevolgen voor agrarische ondernemers. Het kabinet ziet de opt-in als een manier om zonder middelvoorschriften een bijdrage te leveren aan de klimaatopgave. Agrarische ondernemers behouden op deze manier de vrijheid om zelf te werken aan emissiereductie. Ook in ons omringende landen liggen voornemens om een opt-in in te voeren (o.a. Duitsland en Oostenrijk) of wordt dit overwogen (o.a. België, Zweden en Denemarken). Daarnaast wordt ook gekeken naar manieren om vergroening in de sector te stimuleren via alternatieven, waaronder duurzame landbouwvoertuigen. Om vergroening te stimuleren zet het kabinet zich in voor Europese normstelling voor mobiele werktuigen. Om agrarische ondernemers te ondersteunen in het gebruik van duurzame alternatieven, is gelijktijdig met het besluit voor de opt-in vanuit het Klimaatfonds voor de periode tussen 2025 en 2030 € 77 miljoen gereserveerd ter stimulering van de verduurzaming van landbouwvoertuigen. Het ETS2 (en dus ook de opt-in) treedt volledig in werking vanaf 2027 en zal dus na deze kabinetsperiode inkomsten genereren. Budgettaire verwerking van deze middelen is aan een nieuw kabinet. Wanneer besloten wordt over de budgettaire verwerking van de inkomsten van ETS2 kunnen de lastenstijgingen voor alle ETS2 sectoren en ETS2 opt-in sectoren integraal worden gewogen. Hierbij wordt bezien of aanvullende compenserende of flankerende maatregelen worden genomen, en of dit in het bijzonder voor specifieke sectoren wenselijk is. Ook heeft Nederland zich ook in Europees verband ingezet voor een betere en grotere beschikbaarheid van duurzame brandstoffen zoals biomethanol, biogas, HVO en waterstof waar ook de landbouw van kan profiteren. Het betrekken van landbouwvoertuigen en stallen bij ETS2 is daarnaast ook van groot belang voor de uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en fraudebestendigheid van ETS2. Volgens de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) kunnen brandstofleveranciers namelijk niet altijd onderscheid maken tussen verschillende eindbestemmingen van geleverde brandstoffen, zoals bijvoorbeeld aardgas ter verwarming van een huis of een stal, of brandstoffen voor mobiele werktuigen in de landbouw en trekkers enerzijds en aan personenauto's of mobiele werktuigen in andere sectoren anderzijds. Door landbouwvoertuigen en stalverwarming onder ETS2 te laten vallen, wordt de noodzaak hiertussen onderscheid te maken voorkomen.